

- Struktur og strategi

NLH/UMB/NMBUs strategiske tilpasning 1897-2017

Sigurd Rysstad, januar 2017

Disposisjon

- A. Noen rammebetingelser
 - Etterspørsel
 - Konkurransen
 - Styringssystem
- B. Strategi og struktur
- C. En departementsstyrt høyskole: 1897- ca. 1970/80
- D. Demokratisk fagstyre: ca.1970/80- ca. 2000
- E. Det rektorstyrte universitet: ca. 2000-2017
- F. NMBUs visjon

A. Endringer i (noen) rammebetingelser

1. Etterspørsel

Næringsstruktur:

- 1890-tallet: ca. 50% befolkningen sysselsatt i landbruket
- 2017: 1-2% av sysselsettingen i landbruket

Andel som begynner med høyere utdanning:

- Fra en liten elite til majoritet av ungdomskullet

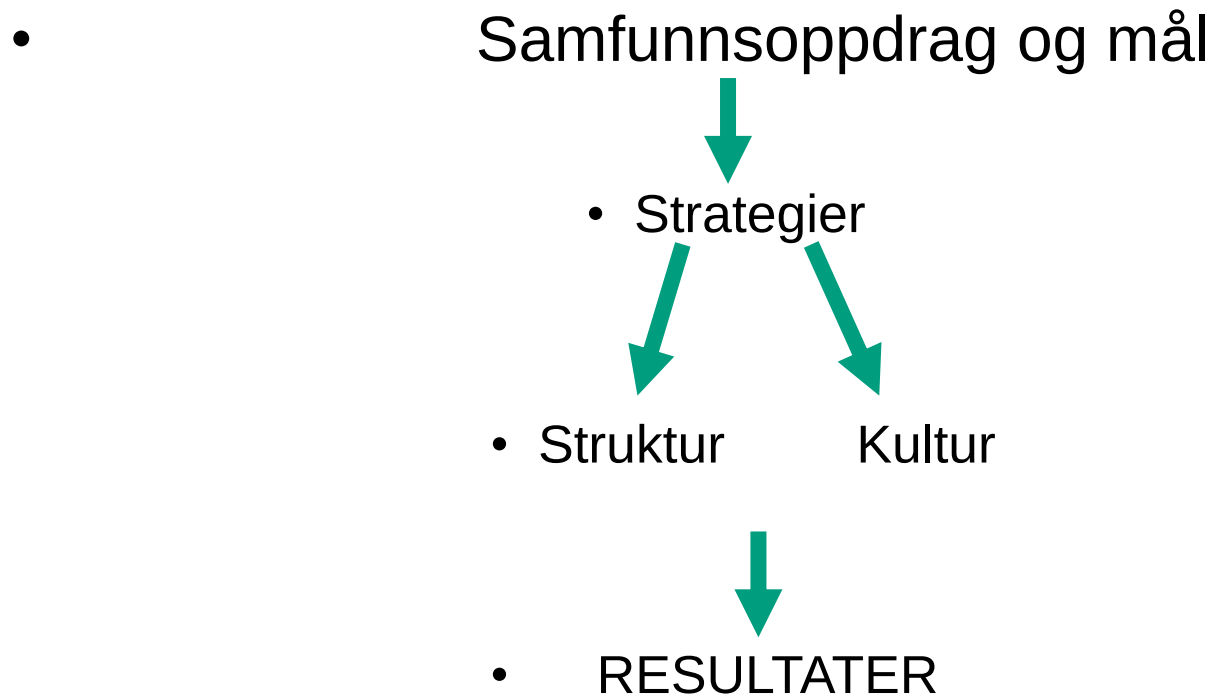
2. Økt konkurranse om studiesøkende ungdom

- UiO (1811). NLH (1897). NTH (1911).
- NVH og NHH (1936)
- UiB (1945), UiTrondh/NTNU (1968), UiT (1968)
- Distriktshøgskoler 1970-tallet
- Regionale høgskoler 1990-tallet
- Nye universiteter (UiS 2004, UiA 2007, UiN/Nord (2011). etc- etc.

3. Styringssystem

(a) Departement (b) Demokratisk fagstyre (c) «Rektorveldet»

B. Strategi og struktur *eller* struktur og strategi?

C. Departementstyrt høgskole

- 1897: Fem avdelinger – 2-årige studier:
Jordbruk, Hagebruk, Utskifting, Meieri, Skogbruk
- 1919: 3-årige studier pluss doktorgrad
 - Hagekunst/arkitektur spesialisering i hagebruk
- 1950/60t.: Noen spesialiseringmuligheter
 - Bl.a. landbruksøkonomi, landbruksteknikk
- 1971: Over 30 institutter og 12 studieprogram koordinert av sentral studienemnd. Blant annet:
 - Naturforvaltning
 - Jordskifte (eiendom, kartfag, planlegging)

D. Demokratisk fagstyre

- Ca. 1990:
 - 12 institutter
 - Generelt økonomistudium
 - Sivilingeniørutdanning (inkl. karttekniske fag)
- Ca. 1995:
 - Cand. scient. Studium: «Naturvitenskapelige fag»

E: Rektorveldet – mange reformer

- Kvalitetsreformen:
 - Resultatbasert finansiering
 - Departementsoppnevnte styrerepresentanter og fra 2014 også styreleder
 - Ansatte ledere, stegvis avvikling av kollegiale organ
- NLH: Fra 12 til 7(8) institutter.
 - Naturforvaltning+ skog. Suksess?
 - Utviklingsstudier (2005)
 - Først jord pluss planter, så jord pluss naturforvaltning
 - Bioteknologi og mat. Suksess?

E. Rektorveldet – flere reformer

- NMBU 2014: 3 nivåer: 3 fakulteter og 13 institutter
- NMBU 2016: 2 «styringsnivå»: 7 fakulteter, men mange «institutter» på nivå 3.
 - ILP+ NORAGRIC. Hvorfor?
 - «Husdyr»+ «planter», men ikke landbruk uten «jord» etc..

F. NMBUs visjon: «Kunnskap for livet»

Globalt og lokalt (dvs. i fjøset)!

“**NMBU** har studier og forskning som møter de store *globale* spørsmålene om miljø, bærekraftig utvikling, bedre folke- og dyrehelse, klimautfordringer, fornybare energikilder, matproduksjon og areal- og ressursforvaltning.”

(<https://www.nmbu.no/om>)

Til høyre: Utdrag fra Strategidokument 2014-2018

Visjon, strategi og mål

Visjonen for NMBU - Kunnskap for livet

Visjonen uttrykker universitetets overordnede mål om å bidra til å sikre framtidens livsgrunnlag gjennom fremragende forskning, utdanning, formidling og innovasjon.